

Corona Actualiteiten Rapportage #18 | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewinds personen en Bestuursraad leden VWS, adviseurs BPZ CTC VWS (Coördinatie Team Covid19), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZJCN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Datum	19 januari 2021, tot 16:00 uur
Nummer	18
Planning	Dinsdag
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal	In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren.
Feiten	
<u>Algemeen beeld</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal nieuwe positief geteste personen is op 19 januari: 4335. Dit is een daling ten opzichte van de dag ervoor (4822). • Het RIVM meldde op 19 januari dat er opnieuw sprake is van een lichte daling in de besmettingscijfers. Dit wordt echter overschaduwd door de opmars van de nieuwe coronavarianten. Het blijft dus een zorgelijk beeld. • Het percentage positieve testen van afgelopen week is 11.0% (11 t/m 17 jan). Dit is een daling ten opzichte van de week ervoor (toen was het 12.9%). Exclusief de testen die afgenomen zijn in Lansingerland is het percentage positief in Nederland 11,7%. • De 5 veiligheidsregio's met de meeste positief geteste personen per 100.000 inwoners per week op 19 januari: Limburg-Noord, Twente, Noord-Holland-Noord, Brabant-Zuidoost en Limburg-Zuid. • Landelijk zitten we sinds vrijdag 15 januari onder de signaalwaarde voor inschalingsniveau 'zeer ernstig' (250) over de afgelopen week. • We zitten op gemiddeld 223,2 positief geteste mensen per 100.000 inwoners over de afgelopen week.

- Deze week heeft de meerderheid van alle regio's minder dan 250 meldingen per 100.000 inwoners. Met uitzondering van Limburg-Noord, Twente, Noord-Holland-Noord, Brabant-Zuidoost, Limburg-Zuid, Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden.
- Sinds donderdag 14 januari voeren 24 GGD'en volledig BCO uit of volledig BCO zonder monitoring gesprekken. Er is 1 GGD die risico gestuurd BCO uitvoert. Hiervoor geldt dat:
 - 1 GGD voert risico gestuurd BCO waarbij alleen een intensief interview wordt gehouden met de index.
- Het Reproductie getal is op 19 januari gerapporteerd: 0.98 (waarde van 1 januari). Dit komt uit het weekbericht van het RIVM van dinsdag 19 januari. De week daarvoor was dit 0.95.
- Het aantal besmettelijke personen is deze week 136.241 (waarde van 7 januari, is dinsdag 19 januari geactualiseerd door RIVM). Het aantal besmettelijke personen van week ervoor was: 140.833.

Ziekenhuiscijfers

- Het totaal aantal opgenomen COVID-patiënten in Nederland bedraagt 1767, 16 meer dan de vorige dag.
- Daarvan liggen er **678 COVID-patiënten op de IC**, een daling van 7 patiënten, en **1767 COVID-patiënten op de kliniek**, 23 patiënten meer dan gisteren.
- Er liggen daarnaast 444 non-COVID-patiënten, 46 meer dan gisteren. De totale IC-bezetting is met 39 patiënten gestegen naar 1122 bedden.
- Het **aantal nieuwe COVID-opnames** bedraagt **245 in de kliniek** en **42 op de IC**. Gemiddeld zijn er op de IC deze week meer nieuwe opnames dan vorige week, de kliniek ligt onder het gemiddelde van vorige week.
- Er liggen **5 Nederlandse COVID-patiënten op de IC in Duitsland**, evenveel als de vorige dag.
- Gisteren zijn er 12 bovenregionale verplaatsingen met inzet van het LCPS gerealiseerd, waarvan 5 IC.
- Duiding huidige situatie: Ondanks een stijging in het aantal nieuwe opnames, verwachten we dat de dalende trend traag blijft doorzetten. Het is nog onduidelijk wat het effect van de Britse COVID-variant is op het aantal COVID-besmettingen en de IC- en kliniekbezetting in Nederland. Toch maken we ons zorgen: want de Britse COVID-variant is veel besmettelijker dan de huidige variant. Hierdoor kan het aantal besmettingen en de instroom op de IC en in de kliniek snel toenemen.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Thema maximaal controleren

Programmadirectie Covid-19 (PDC19):

Vaccineren

- Op alle 25 GGD locaties worden inmiddels zorgmedewerkers van verpleeghuizen gevaccineerd.
- Op 18 januari is ook gestart met het vaccineren van bewoners van verpleeghuizen en instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking. Zij krijgen het vaccin van BioNTech/Pfizer vaccin.
- Maandag 25 januari wordt ook gestart met het vaccineren van bewoners van kleinschalige woonvormen en bewoners van instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking. Zij krijgen het vaccin van Moderna. Het gaat hier om instellingen en woonvormen zonder eigen instellingsarts. De huisartsen zullen de vaccinatie uitvoeren.
- Vandaag is bekend gemaakt dat 15.000 huisartsen en spoedzorgmedewerkers deze en volgende week het Moderna-vaccin ontvangen. Hiervoor werkt het LHV een plan uit voor de uitvoering, in afstemming met de LNAZ.

Testen en traceren

- De financiële regeling voor spoor 2 (vergoeding voor testen voor werknemers) is door de MR.

- Terugblik: Op 18 januari zijn de eerste pilots met sneltesten in het onderwijs begonnen. Bij de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanze Hogeschool worden studenten getest voordat ze aan hun tentamen beginnen, bij een negatieve test kunnen leerlingen het tentamen fysiek maken, bij een positieve test kunnen leerlingen het tentamen online maken.
- Vooruitblik: Na aankomst zijn reizigers verplicht om 10 dagen in quarantaine te gaan. Vanaf 20 januari (morgen) wordt reizigers de mogelijkheid geboden om –ook zonder klachten– op de vijfde dag na aankomst zich te laten testen. Bij een negatieve testuitslag, kan de quarantaine beëindigd worden.
- In totaal (GGD testlocaties + klinische testen) werden 379.288 testen afgenomen (afgelopen week 19/01).
- 24.206 testen waren hiervan een sneltest, dit betekent dat 6.3% van het totaal aantal afgenomen testen is een sneltest.
- 11.25% werd positief getest in GGD-testlocaties.

Gemiddelde doorlooptijden afgelopen week (19/01):

- De gemiddelde tijd tussen het inplannen van een afspraak en de testafname is 16.3 uur
- De gemiddelde tijd tussen de testafname en de testuitslag is 20.5 uur
- De gemiddelde tijd tussen het inplannen van de testafpraak en de testuitslag is 36.8 uur
- De gemiddelde tijd tussen het inplannen van een afspraak en de testuitslag voor prioritair testen (zorg+onderwijs) is 24.1 uur

Publieke gezondheid (PG):

Nertsen

- Alle nertsenbedrijven besmet geraakt met SARS-CoV-2 zijn geruimd. Alle nertsen op de overgebleven niet-besmette bedrijven zijn gedood ten behoeve van het pelzen. Dat betekent dat er in Nederland geen nertsen meer op bedrijfsmatige wijze worden gehouden.
- Het wetsvoorstel ter vervroeging van het verbod op de pelsdierhouderij ('stopperregeling') is op 24 december jl. in het Staatsblad gepubliceerd (Staatsblad 2020 nr. 555). Daarmee is het vanaf 8 januari 2021 verboden om pelsdieren te houden.
- Doordat er in Nederland geen bedrijfsmatig gehouden nertsen meer zijn en met de wetswijziging vervroegd verbod pelsdierhouderij komt er een definitief einde aan de nertsenhouderij in Nederland.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

Curatieve zorg (CZ):

- De afschaling van de reguliere ziekenhuiszorg is deze week (week 2) vergelijkbaar met vorige week. De kernpunten van uit de NZa (14/1) zijn:
 - Lichte stijging percentage ziekenhuizen dat aangeeft de kritiek planbare zorg nog maar deels te kunnen leveren: van 31% naar 32%.
 - 3% van de ziekenhuizen geeft aan (semi) acute zorg nog maar deels te kunnen leveren; betreft regio Zwolle
 - De landelijke operatiecapaciteit in de ziekenhuizen is verder afgeschaald van 50% (vergelijkbaar met vorige week).
 - Het gemiddeld aantal patiënten per verpleegkundige op de IC is gestegen van 2,2 naar 2,3. Het aantal patiënten in de kliniek per verpleegkundige ligt net als vorige week op 3,4.
 - Het gemiddeld landelijke ziekteverzuim is gedaald, van 8,4 naar 7,8%
 - Het totaal aantal gemiste verwijzingen naar ziekenhuizen en klinieken sinds de coronauitbraak loopt op tot naar schatting 1,23 miljoen
- Landelijk blijft de situatie rond de Covid-19-capaciteit in de niet-ziekenhuiszorg kritiek (wekelijkse monitor Zorgcontinuïteit niet-ziekenhuiszorg (15/01)). Het beeld is ten opzichte van vorige week nagenoeg gelijk gebleven. De aanhoudende druk op de zorgsector leidt tot problemen in de keten. Dit geldt voor Covid-19 als niet Covid-19 gerelateerde zorg.
- De meest realistische scenario's van de prognose voorspellen een stijging van de bezetting begin februari. Deze verwachte stijging van de bezetting wordt voor namelijk ingegeven door het

opkomen van de Engelse Covid-variant die inmiddels op meerdere plaatsen in het land is vastgesteld en hoge besmettingscijfers in enkele VV-instellingen kent.

- In RO(N)AZ-verband wordt hard gewerkt aan het organiseren van opschaling conform het Landelijke Opschalingsplan, het aanscherpen van het handelingsperspectief en de voorbereiding op worst case-scenario's.

Langdurige Zorg (LZ):

- In week 2 zien we net als vorige week een daling van het aantal nieuwe besmettingen en de sterfte. Het gaat dus vooralsnog de goede kant op.
- Het aantal nieuwe besmettingen in **verpleeghuizen** is echter nog niet op het niveau van het dal in de tweede golf (week 48).
- We zien nu ook een daling van aantal **verpleeghuislocaties** en met één of meer besmettingen. Het aantal besmette locaties is echter nog steeds enorm hoog.
- Het aantal besmette **locaties in de gehandicaptenzorg** is in week 2 ook afgenomen.
- De **COVID-19 sterfte** in de verpleeghuizen, gehandicaptenzorg en onder de thuiswonende 70-plussers is gedaald.
- Maar bekend is dat de sterftecijfers van de laatste week nog niet volledig zijn.

Inspectie Gezondheidszorgen Jeugd (IGJ):

- Wat betreft **vaccineren**: de eerste ronde van het vaccineren van de medewerkers in de acute zorg is afgerond. Het vaccineren in de GGD-vaccinatiestraten is inmiddels ook goed op gang gekomen. De inspectie ziet dat het vaccinatieproces tot nu toe op professionele wijze wordt uitgevoerd.
- IGJ signaleert **toenemende problematiek in de jeugdhulp**: het gaat zowel om jeugdggz als jeugd- en opvoedhulp. Zij zien een toename van suïcidaal gedrag en eets toornissen. Daarnaast neemt de druk op het personeel in de jeugdhulp toe, onder meer door het wegvallen van het onderwijs.
- Enkele zorgaanbieders in de **verpleeg- en verzorgingshuissector (V&V)** geven aan dat ze weliswaar bedden beschikbaar hebben maar onvoldoende personeel om ze te bemensen.
- Actueel beeld over de uitstroom van patiënten in de **regio Groningen**: ziekenhuizen en huisartsen geven aan dat de uitstroom van patiënten, met name naar gespecialiseerde verzorgende revalidatiezorg, stagneert en dat dit een groot probleem is. Mede door de inzet van defensie worden sinds eind vorige week patiënten weer mondjesmaat opgenomen door V&V, mede door de inzet van defensie. Ook de palliatieve zorg staat onder grote druk en zit vol.
- Situatie in **asielzoekerscentra en justitiële inrichtingen**: bij het afkondigen van nieuwe maatregelen, zoals het invoeren van een avondklok, is er spanning merkbaar onder het personeel over hoe zij hiermee moeten omgaan. COA heeft zeer frequent (2/3x per week) en naar tevredenheid contact met partners (zoals GZA en de GGD) en informeert het personeel zo goed als mogelijk.
- Situatie in de **GGZ**: Het algemene beeld is dat de situatie binnen de ggz instellingen en de verslavingszorg instellingen wisselt en dat hoewel over het algemeen meer besmettingen zijn onder cliënten en personeel dan tijdens de eerste golf, de situatie onder controle is. Er zijn wel zeer grote zorg met betrekking tot de **jeugd ggz**. Er zijn signalen dat de zorgvraag rondom jeugd hand over hand aan het toenemen is. Een instelling geeft een toename aan van meer dan 300%. Met name voor wat betreft eets toornissen en suïcidaliteit.

Thema Caribisch Nederland

Zorg en Jeugd Caribisch Nederland

- Aantal positief geteste mensen totaal: Curaçao 4523 (+3), Aruba 6451 (+16), Sint Maarten 1669 (+13), Bonaire 346 (+6), St. Eustatius 20, Saba 6 (+1) **(18/01)**.
- Op alle eilanden is de incidentiewaarde afgelopen week gedaald, ook op Curaçao zet de dalende trend door.
- Ook op Aruba is een dalende trend waarneembaar, maar het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames blijft hoog. De aangescherpte lokale coronamaatregelen van 30 december blijven van kracht.

- Op Bonaire was na de feestdagen een snelle stijging in het aantal besmettingen te zien. Per 2 januari zijn de maatregelen sterk aangescherpt, waardoor het aantal besmettingen nu weer dalende is en de situatie onder controle lijkt.
- Op St. Eustatius is momenteel 1 persoon besmet, dit betrof een positieve testuitslag aan het einde van de quarantaineperiode. Omdat de persoon in kwestie tijdens de quarantaine wel heeft gewerkt, bevinden 9 anderen bevinden zich nu in quarantaine.
- Op Saba is een nieuwe besmetting gemeld, dit betreft een positieve testuitslag aan het einde van de isolatieperiode.

Internationaal beeld

- Wereldwijd blijft het aantal COVID-19 patiënten toenemen (cijfers ECDC): **(19/01)**
 - Totaal aantal gevallen: **89 802 096 cases**
 - Totaal aantal sterfgevallen: **1 940 529 cases**
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen weer:
 - Totaal aantal gevallen: **16 938 330 cases**
 - Totaal aantal sterfgevallen: **401 535 cases**

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- In de publiekscampagne ‘Alleen samen krijgen we corona onder controle’ wordt de urgentie van het gezamenlijk bestrijden van het coronavirus en de verschillende handelingsperspectieven onder de aandacht gebracht. Inmiddels zijn er veel campagnes op het gebied van geestelijke gezondheid en verkeer. Veel informatie wordt gedeeld via factsheets en infographics. Deze worden ook (in aangepaste vorm) gedeeld op social media.
- Heel veel publieksinformatie is beschikbaar op www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Hier komt vanuit de één-overheidsgedachte informatie interdepartementaal bij elkaar met doelgroepgerichte communicatie. Hier staat ook (een link naar) veel informatie voor speciale doelgroepen zoals laaggeletterden, doven en slechthorenden, anderstaligen, mensen met een visuele beperking, enzovoort.

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is afgeschaald

Het DCC – VWS is afgeschaald. Vanaf 14 september 2020 is de nieuwe programmadirectie COVID-19 (PDC-19) bij VWS van start gegaan. U zult van de nieuwe programmadirectie COVID-19 nog steeds de sitrap en omgevingsanalyse ontvangen. De sitraps krijgen wel een nieuwe naam: COVID-19 Actualiteiten Rapportage (CAR). Aanmelden en afmelden voor de rapportage kan via 5.1.20@minvws.nl.

NCC

NCC is afgeschaald

NKC

NKC is opgeschaald

Deze week

BTC-19 (Beleidsteam COVID19) overleg op dinsdagen donderdag

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels